

NEDERLANDS

Literatuur

KO De kleuters kennen 1.5.1 auteur, illustrator, titel, kaft. De kleuters kunnen 1.5.2 gedachten of gevoelens verwoorden bij het in contact komen met bekroonde jeugdliteratuur, zowel fictie als non-fictie. < bv. de Boon voor Jeugdliteratuur, de Gouden Griffel, de Kinderjury Nederland, de Leesjury Vlaanderen, de Woutertje Pieterse Prijs > 1.5.3 een eigen voorkeur tonen voor bepaalde verhalen of personages. 1.5.4 in eigen woorden de kern van een prentenboek navertellen met ondersteuning van beelden of symbolen.	L4 De leerlingen kennen 1.5.1 personage, hoofdpersonage, thema. 1.5.2 plot: belangrijkste gebeurtenissen. 1.5.3 context: tijd en plaats. De leerlingen kunnen 1.5.4 voor hen geschikte boeken kiezen uit een variatie aan genres, passend bij het leesdoel en de eigen leesvoorkeur. 1.5.5 aangereikte en zelfgekozen bekroonde jeugdliteratuur lezen, zowel fictie als non-fictie. < bv. de Boon voor Jeugdliteratuur, de Gouden Griffel, de Kinderjury Nederland, de Leesjury Vlaanderen, de Woutertje Pieterse Prijs > 1.5.6 verwoorden waarom een tekst aanspreekt. 1.5.7 verbanden leggen tussen elementen uit de tekst en emoties en gedachten tijdens het lezen van de tekst. 1.5.8 complexere verhaallijnen navertellen. 1.1.4 teksten en boeken lezen met aandacht en doorzettingsvermogen.	L6 De leerling kent 1.5.1 vertelperspectief: ik-verteller. De leerling kan 1.5.2 literaire voorkeuren verwoorden binnen fictie, non-fictie en bekroonde jeugdliteratuur. 1.5.3 zelfgekozen bekroonde jeugdliteratuur lezen, zowel fictie als non-fictie < bv. de Boon voor Jeugdliteratuur, de Gouden Griffel, de Kinderjury Nederland, de Leesjury Vlaanderen, de Woutertje Pieterse Prijs > 1.5.4 elementen uit de tekst situeren binnen zijn/haar vakspecifieke kennis en voorkennis.
--	--	--

Interactie met literatuur

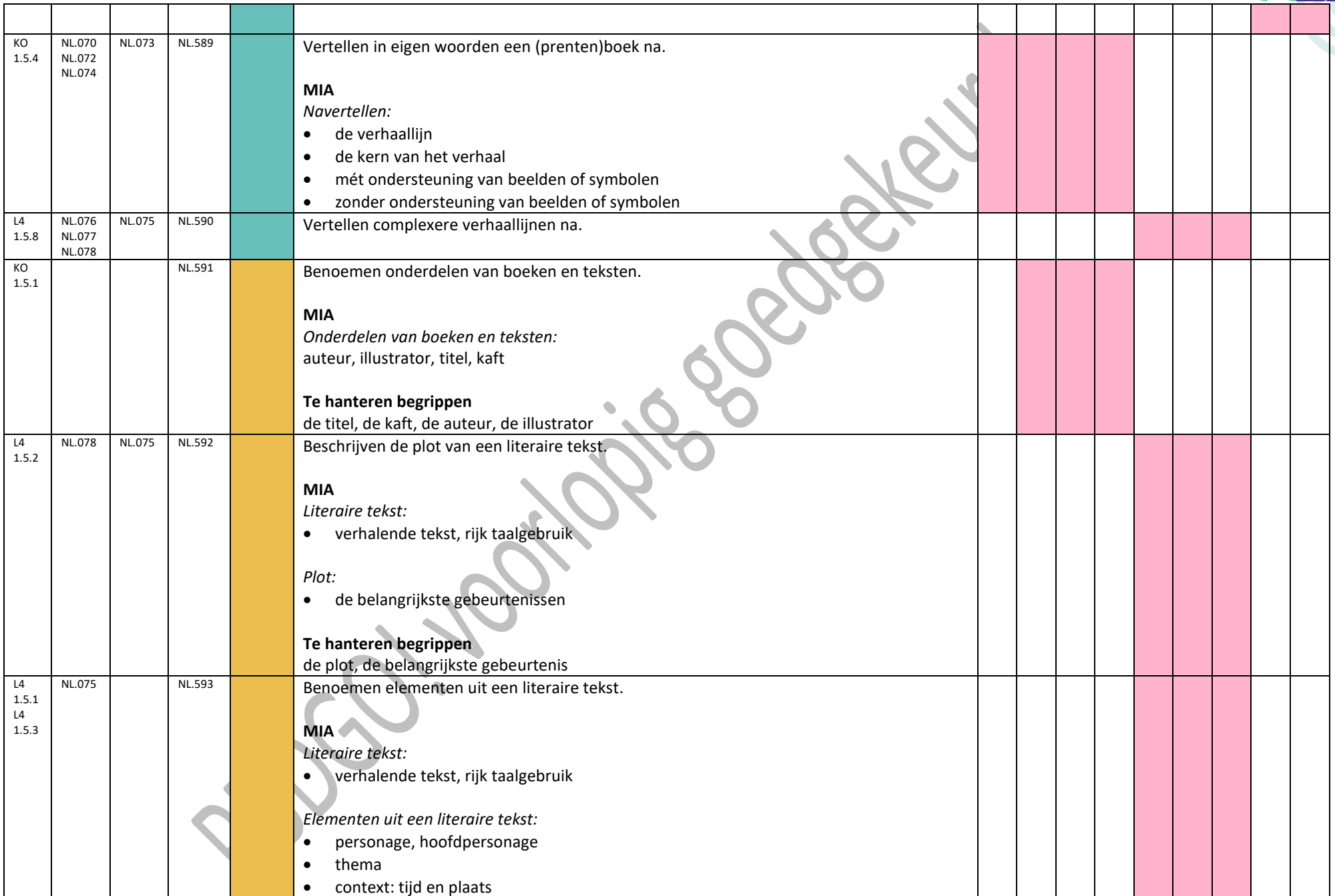
Leesidentiteit

MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	2,5-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12
KO 1.5.3	NL.087 NL.088		NL.577		Herkennen een variatie aan soorten boeken en genres. Voorbeelden <i>Variatie aan soorten boeken:</i> prentenboeken, voorleesboeken, zoekboeken, eerste leesboeken, luisterboeken, dichtbundels, weetjesboeken (informatieve boeken)									

					Variatie aan genres: sprookjes, fantasieverhalen, dierenverhalen, verhalen over het dagelijks leven, kinderversjes												
L4 1.5.4 L6 1.5.3	NL.089		NL.578		Illustreeren een grote variatie aan genres. Voorbeelden <i>Variatie aan genres:</i> • fictie: avonturenverhalen, misdaadverhalen, dierenverhalen, griezelverhalen, historische verhalen, grappige verhalen, fantasieverhalen, realistische verhalen • non-fictie: informatie, biografie, geschiedenisboeken, boeken over wetenschap en natuur, boeken over persoonlijke ontwikkeling, instructieve boeken, verhalende non-fictie, reisboeken, boeken over vrije tijd en hobby, boeken over mens en maatschappij • stripverhalen • gedichtenbundels												
KO 1.5.3			NL.579		Lezen doelgericht. MIA <i>Lezen:</i> • een grote variatie aan boeken en teksten • aangereikte literaire teksten en boeken • zelfgekozen literaire teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde jeugdliteratuur												
KO 1.5.3			NL.580		Selecteren teksten en boeken. MIA <i>Teksten en boeken:</i> • een variatie aan genres • passend bij de eigen leesvoorkeur												
L4 1.5.4	NL.094		NL.581		Selecteren teksten en boeken. MIA <i>Teksten en boeken:</i> • uit een variatie aan genres • passend bij de eigen leesvoorkeur • passend bij het leesdoel												
KO 1.5.3	LL.110 BU.099	NL.606	NL.582		Duiden hun boekkeuze.												

583	Duiden hun boekkeuze. MIA <i>Boekkeuze:</i> • aangereikte of zelfgekozen boeken • fictie- en non fictie • leesdoel: ter ontspanning, om te leren, om iets te weten te komen • eigen interesse, voorkeur, leesmotivatie • eigen leesvaardigheid Te hanteren begrippen fictie, non-fictie, de tekst Voorbeelden <i>Boekkeuze duiden:</i> • Ik ben gefascineerd door insecten en weet er al veel over, als ik nog meer te weten wil komen, neem ik geen eenvoudig boek over insecten, want wat daar in staat weet ik waarschijnlijk al. (leesdoel) • Lezen in het Nederlands vind ik nog altijd een beetje moeilijk omdat Frans mijn thuistaal is. Daarom kies ik boeken die ik ook in het Frans kan lezen. Thuis lees ik de Franse versie, in de klas lees ik de Nederlandse versie. Op die manier kan ik ook boeken lezen in het Nederlands, die nog wat moeilijk voor me zijn. (eigen leesvaardigheid)
584	Verwoorden literaire voorkeuren. MIA <i>Literaire voorkeur:</i> • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur • fictie en non-fictie Voorbeelden <i>Literaire voorkeur:</i> • Ik lees graag waargebeurde verhalen over dingen die we in de geschiedenislessen leren. Zo kan ik me beter inleven in hoe het vroeger was. (fictie) • Ik ben altijd nieuwsgierig naar de laatste nieuwe boeken die bekroond werden door de

L4 1.5.4 L6 1.5.2	LL.052 LL.053 LL.054		NL.585		Reflecteren over hun boekkeuze.												
Literatuur lezen																	
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	2,5-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12			
KO 1.5.4	NL.119 NL.577		NL.586		Lezen een grote variatie aan boeken en teksten. MIA <i>Variatie aan boeken en teksten:</i> • uit een variatie aan genres • aangereikte teksten en boeken • zelfgekozen teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur												
L4 1.5.5 L4 1.1.4	NL.119 NL.578		NL.587		Lezen een grote variatie aan literaire boeken en teksten. MIA <i>Variatie aan literaire boeken en teksten:</i> • uit een variatie aan genres • aangereikte literaire teksten en boeken • zelfgekozen literaire teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur												
L6 1.5.3	NL.119 NL.578		NL.588		Lezen een grote variatie aan literaire boeken en teksten. MIA <i>Variatie aan literaire boeken en teksten:</i> • uit een variatie aan genres • aangereikte literaire teksten en boeken • zelfgekozen literaire teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur • teksten over alle vakken heen												

					Te hanteren begrippen het personage, het hoofdpersonage, het thema, de plaats, de tijd, de context												
L6 1.5.1			NL.594		Benoemen elementen uit een literaire tekst. MIA <i>Literaire tekst:</i> • verhalende tekst, rijk taalgebruik <i>Elementen uit een literaire tekst:</i> • vertelperspectief: de 'ik-verteller' Te hanteren begrippen het vertelperspectief, de ik-verteller												
L6 1.5.4	LL.022		NL.595		Situëren elementen uit een literaire tekst binnen hun vakspecifieke kennis en voorkennis. MIA <i>Literaire tekst:</i> verhalende tekst, rijk taalgebruik												
Omgaan met literatuur																	
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	2,5-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12			
	BU.001	NL.586	NL.596		Herkennen hoe je zorg draagt voor boeken. MIA <i>Zorg dragen voor boeken:</i> • de kaft en de bladen netjes en gaaf houden • bladeren in het boek door het hoekje van de bladzijde vast te nemen en voorzichtig om te slaan • na het lezen boeken terugplaatsen op hun plek												
	BU.002 BU.003	NL.586 NL.587	NL.597		Beschrijven hoe je zorg draagt voor boeken. MIA <i>Zorg dragen voor boeken:</i> • de kaft en de bladen netjes en gaaf houden • bladeren in het boek door het hoekje van de bladzijde vast te nemen en voorzichtig om te slaan • na het lezen boeken terugplaatsen op hun plek												
			NL.598		Gaan zorgzaam met boeken om.												

L4 1.1.4 L4 1.5.5	LL.009 LL.010		NL.599		Tonen doorzettingsvermogen wanneer het lezen uitdagend of moeilijk is													
L4 1.5.5 L6 1.5.3	IT.049 IT.053		NL.600		Gebruiken verschillende (digitale) bronnen om informatie te verzamelen over kinder- en jeugdliteratuur.													
Spreken over literatuur																		
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	2,5-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12				
KO 1.5.2	SV.007 SV.008 SV.009 BU.099		NL.601		Drukken de eigen beleving bij het beluisteren van teksten uit.													
L4 1.5.5 L4 1.5.7	SV.008 SV.009 BU.100 BU.101 NL.098		NL.602		Drukken de eigen beleving bij het lezen van teksten uit.													

PBD-GO!

9

Creatieve expressie in taal														
Creatief spreken														
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	2-5-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12
KO 1.5.5	NL.003 NL.378 NL.516		NL.610		Zetten op een speelse en creatieve manier gesproken taal in. MIA <i>Speels en creatief:</i> - de eigen verbeelding oproepen - experimenteren met taal - talig creëren <i>Inzetten:</i> - in spelsituaties - bij vertelrondes									
KO 1.5.5	NL.003 MV.048 MV.049		NL.611		Drukken zichzelf op creatieve wijze uit. MIA <i>Creatief:</i> - vanuit de eigen verbeelding - experimenteren met taal - talig creëren <i>Uitdrukken:</i> - in gesproken taal									
L4 1.5.9	MV.049 NL.499		NL.612		Drukken zichzelf op creatieve wijze uit.* MIA <i>Uitdrukken:</i> - in gesproken taal - met een groeiende hoeveelheid woordenschat <i>*op basis van voorbeelden</i>									
L4 1.5.9 L6 1.5.5			NL.613		Gebruiken een creatieve taal bij het spreken. * <i>*op basis van voorbeelden</i>									
	NL.499		NL.614		Gebruiken een rijke taal op een creatieve manier. MIA <i>Gebruiken:</i>									

					om het eigen spreken meer diepgang te geven.												
					Voorbeelden <i>Rijke taal:</i> • een rijke woordenschat • bijvoeglijke naamwoorden • figuurlijk taalgebruik <i>Diepgang:</i> • een gevoel versterken • het karakter van een personage uitdiepen												
L4 1.5.9 L6 1.5.5	MV.0 60	NL.35 9	NL.615		Presenteren een eigen talige creatie. MIA <i>Eigen talige creatie:</i> een zelf verzonnen verhaal, vers of lied												
L4 1.5.9 L6 1.5.5	MV.0 60	NL.36 0	NL.616		Presenteren een eigen talige creatie. MIA <i>Eigen talige creatie*:</i> een zelf bedacht verhaal, gedicht of mop <i>*op basis van voorbeelden</i>												
L4 1.5.9 L6 1.5.5	MV.0 55	NL.36 3	NL.617		Presenteren een eigen talige creatie. MIA <i>Eigen talige creatie:</i> een zelf bedacht verhaal, gedicht, mop, toneel- of filmdialoog												

Creatief schrijven

MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	2,5- 4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10- 11	11- 12
KO 1.5.5	NL.51 6	NL.25 0 NL.25 3	NL.618		Zetten geschreven taal op een speelse en creatieve manier in. MIA <i>Speels en creatief:</i> • de eigen verbeelding oproepen • experimenteren met geschreven taal • talig creëren <i>Inzetten:</i> • in spelsituaties									

519	• gebruik makend van tekeningen, letters, cijfers en al dan niet uitgevonden tekens Gebruiken geschreven taal om zich creatief uit te drukken. MIA <i>Creatief uitdrukken:</i> de eigen gedachten, ervaringen en gevoelens		
520	Gebruiken een rijke taal om zichzelf creatief uit te drukken in schrijfproducten. Voorbeelden <i>Rijke taal:</i> • synoniemen, antoniemen • bijvoeglijke naamwoorden • figuurlijk taalgebruik		
521	Bedenken een eigen geschreven talige creatie.* Voorbeelden <i>Talige creaties:</i> • een gedicht met een bepaald rijmschema • een rap • een brief • een verhaal met begin, midden, slot • een mop met een verrassende wending of clou • een toneel- of filmdialoog • een songtekst <i>*op basis van voorbeelden</i>		
522	Schrijven steeds rijker wordende teksten om zichzelf creatief uit te drukken in schrijfproducten. MIA <i>Rijkere teksten:</i> • de tekst bevat steeds meer details • karakters worden steeds meer uitgediept • ideeën worden steeds dieper uitgewerkt		